

Προσφώνηση
Προέδρου της Ε.Μ.Σ. κ. Βασιλείου Ν. Πάππα
στην επέτειο της Εθνικής μας Παλιγγενεσίας
(Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, 20 Μαρτίου 2019)

Η μνήμη των εθνικών επετείων δεν είναι απλώς εκδήλωση ευγνωμοσύνης στους πρωτεργάτες των αγώνων, ούτε εξιστόρηση και έξαρση των ανδραγαθημάτων, των ηρωισμών και των θυσιών τους. Η μνήμη των εθνικών επετείων αποτελεί την αφορμή ενθύμησης αγώνων που διαμόρφωσαν το ιστορικό γίνεσθαι της φυλής μας. Γιατί η ιστορία, πέραν του ότι αποτελεί τον καθρέπτη των επιτευγμάτων ενός λαού, επέχει θέση αξιόμετρου που καταγράφει τους σφυγμούς και τους παλμούς της καρδιάς του Έθνους.

Όποιος λαός δεν γνωρίζει την ιστορία του και δεν τιμά τους προγόνους του, δεν αντλεί διδάγματα από το παρελθόν ούτε δύναται να ζήσει. Κάθε λαός βρίσκει στην ιστορία και στην αίγλη του παρελθόντος τα πρότυπα και τα υποδείγματα που στηρίζουν την εθνική του υπόσταση. Από αυτά αντλούνται η πηγή της ζωής του, τα ασφαλή συμπεράσματα και τα ηθικά κέρδη. Από τα νοήματα του παρελθόντος γαλουχείται, ποδηγεύεται και φρονηματίζεται η νέα γενιά.

Λαοί και έθνη, για να αισθάνονται περήφανοι, αναζητούν στην ιστορία ηρωισμούς και θυσίες των προγόνων τους. Όμως καμιά ιστορία δεν είναι φωτοβόλος και τόσο διδακτική όσο η ιστορία της Ελλάδος, τη δημιουργό του δυτικού πολιτισμού και της δημοκρατίας, στην οποία ανατρέχουν, εμπνέονται και παραπέμπουν οι πολιτισμένοι λαοί, προκειμένου να στηρίζουν τις δικές τους εθνικές επιδιώξεις.

Δίκαια και εύλογα η σκέψη και η ψυχή των Πανελλήνων αυτές τις μέρες στρέφεται προς τους ηρωικούς προμάχους της Εθνεγερσίας του 1821, οι οποίοι θεμελίωσαν με υπεράνθρωπους αγώνες την ελευθερία της σύγχρονης πατρίδας μας. Κάθε 25^η Μαρτίου, οι νεότερες γενιές τιμούν με ομοψυχία, ευλάβεια και ευγνωμοσύνη τους ενδόξους προγόνους και ελευθερωτές του Έθνους, αντλώντας από το παράδειγμά τους διδάγματα φιλοπατρίας και ευψυχίας.

Η γιορτή είναι διπλή και λαμπρή: θρησκευτική, για τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου, - διότι μέσω Αυτής πραγματοποιήθηκε η λύτρωση ολόκληρου του ανθρώπινου γένους - και εθνική, για την ανάσταση του ελληνικού γένους από την αποτίναξη της φρικτής δουλείας τεσσάρων περίπου αιώνων. Ένα γεγονός κοσμοϊστορικό, το νεώτερο μέγα ορόσημο της ελληνικής ιστορίας και του Έθνους μας, η αρχή της ελεύθερης εθνικής ζωής.

Η Εθνεγερσία του '21 ήταν ένα επίτευγμα που οφείλονταν στις προσπάθειες όλων των Ελλήνων. Δεν προήλθε ούτε από υποκίνηση ορισμένης κοινωνικής τάξης, ούτε από σύγκρουση οικονομικών συμφερόντων, ούτε από την ανάγκη πολιτικής μεταβολής που προκάλεσε η λαϊκή οργή κατά αρχόντων που κρίθηκαν ανάξιοι και έπρεπε να αντικατασταθούν.

Η Επανάσταση του 1821 υπήρξε εξ ολοκλήρου έργο εθνικής ομοψυχίας, στρεφόμενη κατά του ξένου κυρίαρχου. Ολόκληρος ο ελληνικός λαός ήθελε την ελευθερία του. Οι αγώνες του '21 κατέστησαν τη νέα Ελλάδα άξια του παρελθόντος της, άξια της αρχαίας Ελλάδος. Όπως δε λέγει και ο ποιητής Ραγκαβής, «η νέα Ελλάδα απέβη η γη της δόξας, αλλά και η γη των δακρύων», καθόσον, κανένα άλλο έθνος στην Ευρώπη υπέστη τόσες θυσίες υπέρ της ελευθερίας, χύνοντας τόσο αίμα.

Τιμώντας λοιπόν σήμερα την Εθνική Παλιγγενεσία ας μη παραλείψουμε να στρέψουμε τον άμετρο σεβασμό μας, την ύψιστη αναγνώρισή μας προς τους αφανείς Ήρωες που ενσάρκωσαν με την πιο

σεμνοπρεπή φιλοδοξία το μένος και το σθένος του Γένους, με την πιο ανιδιοτελή λεβεντιά, το ιδανικό της φιλοπατρίας και το πνεύμα της θυσίας.

Πριν κλείσω τη σύντομη προσφώνησή μου και δώσω τον λόγο στην κεντρικό μας ομιλήτη, επιτρέψτε μου να τονίσω τη συμμετοχή της δοκιμαζόμενης Μακεδονίας μας στην εξέγερση του ελληνικού έθνους, η οποία προσέφερε ανυπολόγιστες θυσίες στον απελευθερωτικό αγώνα.

Η Μακεδονία είχε την τιμή να είναι πρωτοπόρος στην εθνική αφύπνιση, γιατί, εξ αιτίας του ανώτερου πνευματικού επιπέδου στο οποίο βρίσκονταν κατά τους χρόνους της τουρκοκρατίας από πολλές άλλες επαρχίες της Ελλάδος, δημιουργήθηκαν σ' αυτήν οι ειδικές εκείνες συνθήκες που ευνόησαν τη γοργότερη ανάπτυξη του εθνικού και επαναστατικού φρονήματος. Απ' εδώ, άλλωστε, κατάγονταν οι περισσότεροι λόγιοι και αστοί του εξωτερικού, οι οποίοι, στηρίζοντας την εκπαίδευση, διέδωσαν στην σκλαβωμένη Ελλάδα τη φλόγα της ελευθερίας. Και μόνον αυτό το φαινόμενο μαρτυρεί την ελληνικότητα της Μακεδονίας. Είναι η άλλη όψη της Μακεδονίας, πέραν της ενεργούς συμμετοχής της στα πολεμικά και στρατιωτικά γεγονότα. Αλλά και γι' αυτά, η συμβολή των Μακεδόνων επέδρασε στον αγώνα των λοιπών Ελλήνων, αφού πολέμησαν ηρωικά κατά των Τούρκων δυναστών.

Η επανάσταση των Μακεδόνων εις την Χαλκιδική, τον Όλυμπο και τη Νάουσα καθυστέρησε καθοριστικά επί ένα και πλέον έτος πλήθος τουρκικού στρατού, ο οποίος διαφορετικά θα προστίθετο στα λοιπά σώματα των Οθωμανών που ήδη συμπλέκονταν με τους αγωνιστές της νότιας Ελλάδος, και έδωσε την ευχέρεια στους Έλληνες να οργανώσουν καλύτερα τον Αγώνα τους. Γεγονός που δυστυχώς δεν τονίζεται επαρκώς από τους ιστορικούς, όπως ευφυώς επεσήμαινε πάντοτε στον λόγο του ο ακαδημαϊκός και ιστορικός Παναγιώτης Κανελλόπουλος.

Εκλεκτοί προσκεκλημένοι και αγαπητά μέλη της Εταιρείας μας, όπως όλοι γνωρίζετε, η φετινή επέτειος της Εθνικής Παλιγγενεσίας εντάσσεται στον εορτασμό των 80 χρόνων από της ιδρύσεως της Εταιρείας μας. Παράλληλα όμως, σύμπας ο Ελληνισμός προετοιμάζεται να εορτάσει μεγαλόπρεπα το 2021 το κοσμοϊστορικό γεγονός της συμπλήρωσης 200 χρόνων από την απελευθέρωση της Ελλάδος, και στις οποίες επετειακές εκδηλώσεις, αναμφίβολα και δικαιωματικά, τόσο σε τοπικό επίπεδο όσο και σε πανελλαδικό, μερίδιο συμμετοχής θα έχει και η Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών.

Με αφορμή τον εν λόγω επετειακό εορτασμό, η ΕΜΣ υλοποιεί δύο ερευνητικά προγράμματα που αναφέρονται στα επαναστατικά κινήματα στην Μακεδονία, τα πορίσματα των οποίων θα συμπληρώσουν το εν λόγω επιστημονικό κενό. Αυτός είναι άλλωστε και ο πρωτεύον ρόλος μας.

Εκλεκτοί προσκεκλημένοι και αγαπητά μέλη της Εταιρείας, για τη φετινή επέτειο καλέσαμε να κηρύξει τον πανηγυρικό η Καθηγήτρια της Νομικής Σχολής του Α.Π.Θ. κα Γιαννούλα Καρύμπαλη-Τσίπτσιου, την οποία εκ των προτέρων ευχαριστούμε θερμά.

Η διακεκριμένη επιστήμων θα προσεγγίσει το θέμα της ιδεολογίας και των θεσμών που διαμορφώθηκαν μετά την Επανάσταση του 1821 από μία ιδιαίτερη πλευρά που δεν έχει μελετηθεί εις βάθος μέχρι σήμερα. Θα προσεγγίσει την Επανάσταση της 25^{ης} Μαρτίου ως την αρχή της διαμόρφωσης μιας σπάνιας σύνθεσης από φιλελεύθερες ιδέες και θεσμικά επιτεύγματα, τα οποία ενσωματώθηκαν στα «Πολιτεύματα» που διαμορφώθηκαν από τις Εθνοσυνελεύσεις Επιδαύρου, Άστρους και Τροιζήνας. Παράλληλα δε, θα αναφερθεί στη σχέση των πολιτευμάτων με την προστασία των ατομικών δικαιωμάτων, στην διάκριση των πολιτειακών λειτουργιών και σε μια σειρά άλλων παρεμφερών ενδιαφερόντων ζητημάτων.